

VĂN HÓA THỂ CHẤT TRONG CÁC LỄ HỘI MÙA XUÂN Ở MIỀN BẮC VIỆT NAM

Trương Quốc Uyên⁽¹⁾

Việt Nam có 54 dân tộc, hàng năm tổ chức khoảng 500 lễ hội lớn, nhỏ ở 61 tỉnh, thành phố thuộc ba miền Bắc, Trung, Nam của Tổ quốc. Hầu hết các lễ hội ở các tỉnh, thành phố đều có phần lễ và phần hội. Phần nào cũng rất có ý nghĩa.

Các lễ hội tổ chức vào mùa Xuân ở Việt Nam có rất đông người gần, xa đến thăm quan và tham gia các hoạt động của lễ hội, trong đó không ít khách du lịch nước ngoài rất ngưỡng mộ các lễ hội tổ chức vào dịp này. Sau đây là những lễ hội mùa Xuân ở Miền Bắc có các hoạt động văn hóa thể chất được nhiều người tham gia và cổ vũ sôi nổi.

1. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở chùa Hương, Hà Nội. Lễ hội chùa Hương được tổ chức từ ngày đầu tháng Giêng đến tháng Ba âm lịch hàng năm tại Mỹ Đức, Hà Nội. Khai hội chính thức vào ngày mùng 6 tháng Giêng. Lễ hội kéo dài đến hết tháng Ba âm lịch, những thời điểm đông đảo du khách có khoảng bốn vạn người ở hầu khắp mọi miền của đất nước đến tham gia và thăm quan vào ngày rằm của 3 tháng này.

Về văn hóa thể chất trong Lễ hội chùa Hương gồm có Chèo thuyền, Leo núi. Nhiều đoàn nam nữ thanh niên và trung niên tham dự các hoạt động này. Họ là những người có sức khỏe và khả năng trong những hoạt động Chèo thuyền và Leo núi.

2. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở Đền Hùng, Phú Thọ vào ngày 11 và 12 tháng Ba âm lịch là Lễ hội Đền Hùng, Phú Thọ - Ngày giỗ tổ Hùng Vương - Lễ hội Đền Hùng đã được công nhận là Quốc Lễ của người Việt Nam. Lễ hội này được tổ chức từ ngày mùng 1 đến ngày 10 tháng Ba âm lịch. Lễ hội được tổ chức tại khu di tích Đền Hùng trên núi Nghĩa Lĩnh, Xã Hy Cương, thành phố Việt Trì, Phú Thọ.

Phần lễ bắt đầu bằng nghi lễ dâng hương tại Đền Hùng, các đoàn người rước kiệu gồm những

nam thanh nữ tú của xã Hy Cương. Phần hội gồm có Hát xoan với âm nhạc cổ của người Phú Thọ, Hát Ca trù và hoạt động văn hóa thể chất.

Về các hoạt động văn hóa thể chất trong lễ hội gồm có: đi Cầu treo, Ném còn, Chơi đu, Cờ người, thi đấu Bóng chuyền, thi đấu Vật. Đấu Vật gồm có những nam thanh niên trẻ khỏe ở địa phương và nhiều tỉnh, thành phố của nước ta đăng ký thi đấu lễ hội.

Lễ hội Đền Hùng là một lễ hội văn hóa tâm linh rất lớn của Việt Nam. Ngày 6 tháng 12 năm 2012, UNESCO đã quyết định công nhận Lễ hội Đền Hùng là di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại. Sự kiện này rất vinh dự cho Việt Nam.

3. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở Đền Cổ Loa, Hà Nội. Lễ hội đền Cổ loa tưởng nhớ công đức vua An Dương Vương. Được tổ chức ở Đông Anh, Hà Nội. Vào những năm 208 đến năm 179 trước công nguyên, vua An Dương Vương thành lập Nhà nước Âu Lạc, chuyển kinh đô từ Quang Châu về Cổ loa để xây thành, chống giặc phong kiến phương Bắc - Trung Quốc xâm lược. Sau khi vua An Dương Vương mất, người dân làng Cổ Loa xây đền thờ để tưởng nhớ công ơn to lớn của nhà vua. Đồng thời, người dân nơi đây lấy ngày mùng 5 và ngày mùng 6 tháng Giêng tổ chức lễ hội, duy trì cho đến ngày nay và mãi mãi về sau, ngày mùng 6 tháng Giêng là ngày lễ hội chính.

Ba hồi chín tiếng trống là khai mạc lễ hội. Phần lễ gồm có nhiều đoàn người rước kiệu, hàng ngàn người dâng hương tưởng niệm vua An Dương Vương. Phần hội có các trò chơi dân gian và văn hóa thể chất.

Về văn hóa thể chất gồm có Bơi chải trên Sông lô, Chơi đu, Leo dây, Bắn cung, Bắn nỏ, Võ cổ truyền. Các hoạt động văn hóa thể chất có nhiều người dân địa phương và nhiều du khách tham gia. Du khách nước ngoài đến tham quan Lễ hội đền Cổ loa, rất vui và rất ngưỡng mộ.

⁽¹⁾Nhà nghiên cứu, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

**Vật là một trong các nội dung được đưa vào lễ hội truyền thống của nhiều làng quê Việt Nam.
Ảnh: Sới Vật truyền thống ở Đại Phúc - TP Bắc Ninh**

4. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở Hoa Lư, Ninh Bình. Lễ hội Hoa Lư, Ninh Bình tôn vinh vị anh hùng Đinh Bộ Lĩnh đã xây dựng kinh đô Hoa Lư, thành lập Nhà nước Đại Cồ Việt, mở đầu thời kỳ độc lập thống nhất lâu dài của người Việt suốt các triều đại: Đinh, Lê, Lý, Trần. Lễ hội Hoa Lư tổ chức từ ngày mùng 6 đến ngày mùng 8 tháng Ba âm lịch hàng năm tại Cổ đô Hoa Lư ở Trường Yên, Hoa Lư, Ninh Bình.

Phần lễ của Lễ hội Hoa Lư rất có ý nghĩa, gồm có lễ mở cửa đền, các đoàn người rước kiệu, rước cờ, lễ dâng hương... Phần lễ thu hút rất nhiều du khách gần, xa và nhân dân địa phương tham gia. Phần hội có các trò chơi dân gian, chủ yếu là văn hóa thể chất.

Các hoạt động văn hóa thể chất rất sôi nổi như thi đấu các môn: Bóng chuyền, Cờ tướng, Cầu lông. Các đội và những người tham gia thi đấu đăng ký trước khai hội.

Lễ hội mùa Xuân ở Hoa Lư, Ninh Bình đã được Nhà nước công nhận là di sản văn hóa cấp Quốc gia. Lễ hội ngày càng phát triển phong phú.

5. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở Lim, Bắc Ninh.

Lễ hội ở Lim, Bắc Ninh được tổ chức từ ngày 12 đến 14 tháng Giêng âm lịch hàng năm, trong đó ngày 13 tháng Giêng là chính hội, tổ chức tại xã Nùng Giang, Tiên Du, Bắc Ninh. Không gian lễ hội lấy đền Lim làm trung tâm, Chùa Lim thờ ông Hiếu Trung Hầu, người sáng

lập hát quan họ, rất có ý nghĩa. Đồng thời Lễ hội Lim liên quan đến tiếng hát quan họ của anh Trương Chi làm say đắm nàng My Nương xinh đẹp.

Phần lễ của Lễ hội Lim được bắt đầu bằng nghi lễ rước kiệu. Đội rước gồm hàng chục người dân Nùng Giang mặc quần áo lễ phục thời xưa rộng, dài, màu sắc xanh nhạt. Rước kiệu xong họ dâng hương cúng tại Chùa Lim. Phần hội có nhiều trò chơi dân gian, chủ yếu là các hoạt động văn hóa thể chất.

Văn hóa thể chất trong Lễ

hội Lim là những hoạt động truyền thống của dân tộc Việt Nam như đấu Võ, đấu Vật, đấu Cờ tướng, Đu tiên.

Dân chúng ở địa phương, ở Bắc Ninh và nhiều tỉnh, thành phố của đất nước đến tham quan Lễ hội Lim rất đông, cổ vũ mạnh mẽ các hoạt động văn hóa thể chất.

6. Văn hóa thể chất trong Lễ hội Gióng vào mùa Xuân ở Sóc Sơn, Hà Nội. Lễ hội Gióng ở Sóc Sơn, Hà Nội tưởng niệm và ca ngợi chiến công của anh hùng Thánh Gióng. Lễ hội này được Ủy ban Nhân dân huyện Sóc Sơn đứng ra tổ chức trong ba ngày, từ ngày mùng 6 đến 8 tháng Giêng âm lịch hàng năm. Thánh Gióng gắn liền với truyền thuyết cậu bé làng Phù Đổng đánh thắng giặc Ân đem lại thái bình cho nước nhà. Để tưởng nhớ công đức của ngài, ở chân núi Sóc, nơi Thánh Gióng dừng ngựa sau khi đánh thắng giặc Ân, nhân dân trong vùng đã lập đền thờ và mở lễ hội hàng năm.

Phần lễ gồm có đánh trống khai hội, rước kiệu, dâng hương, đọc văn tế. Xong phần lễ tiến hành phần hội, diễn ra trong ba ngày, từ ngày mùng 6 đến mùng 8 tháng Giêng, chủ yếu là các hoạt động văn hóa thể chất.

Văn hóa thể chất trong phần hội rất sinh động gồm có đi Cà kheo, đi Cầu thăng bằng, đấu Vật. Tham gia những hoạt động này là những nam nữ thanh niên khỏe mạnh ở địa phương với

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

nhiều du khách ở các tỉnh, thành phố gần, xa đăng ký trước lễ hội. Dân chúng Hà Nội và nhiều tỉnh, thành phố đến tham quan, họ nhiệt tình cổ vũ các hoạt động văn hóa thể chất.

Lễ hội Gióng đã được UNESCO công nhận là di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại. Đây là sự kiện rất vinh dự cho Lễ hội Gióng và nhân dân Việt Nam.

7. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở Đền Đô, Đình Bảng, Bắc Ninh. Lễ hội Đền Đô tổ chức vào những ngày 14, 15, 16 tháng Ba âm lịch tại Đình Bảng, Từ Sơn, Bắc Ninh, tưởng nhớ công ơn vua Lý Công Uẩn, người đã thành lập vương triều nhà Lý, tạo dựng và phát triển Quốc gia Việt Nam với nền văn hóa Đại Việt rất phong phú. Chính lễ hội là 16 tháng Ba âm lịch, ngày Lý Công Uẩn lên ngôi vua.

Phần lễ gồm có Lễ trình thánh, rước kiệu. Đoàn rước kiệu có hàng chục người tham gia từ chùa Kim đài đến Đền Đô xa khoảng ba cây số. Phần hội có Chọi gà, Thả chim bồ câu, Hát Quan họ văn hóa thể chất.

Các hoạt động văn hóa thể chất như Chơi đu, Chơi cờ người, đấu Vật. Đấu Vật trong Lễ hội Đền Đô có ý nghĩa phản ánh thể chất khỏe mạnh, tinh thần thượng võ của con người Việt Nam. Do đó tham gia thi Đấu vật chủ yếu là những nam thanh niên sung sức, có năng lực ở Đình Bảng.

Lễ hội Đền Đô do Ủy ban Nhân dân Phường Đình Bảng tổ chức hàng năm. Rất đông du khách ở các tỉnh, thành phố gần, xa đến tham quan Lễ hội và cổ vũ mạnh mẽ, sôi nổi các hoạt động văn hóa thể chất.

8. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở làng Trang Liệt - Bắc Ninh. Lễ hội Trang Liệt tổ chức tại Trang Hạ, Từ Sơn, Bắc Ninh. Trung tâm lễ hội tại các sân đình, đền thờ thành hoàng Hoài Đức Vương là con của Thượng hoàng Trần Thái Tổ. Lễ hội diễn ra ba ngày, mùng 8, 9, 10 tháng Ba âm lịch.

Phần lễ: Rước cờ, rước kiệu, dâng hoa quả, dâng hương.

Phần hội: gồm có múa, hát và văn hóa thể chất. Các hoạt động văn hóa thể chất rất phong phú, sôi nổi như chơi Cờ người, đấu Vật, thi đấu Bóng chuyền, thi đấu Cầu lông. Đông đảo người dân địa phương và du khách gần xa đến tham

quan và cổ vũ rất sôi nổi, các hoạt động văn hóa thể chất do đó càng tung bừng, lễ hội càng náo nhiệt, vui vẻ.

9. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở Triều Khúc, Hà Nội. Lễ hội Triều Khúc, Thanh Trì, Hà Nội tổ chức hàng năm vào những ngày mùng 9, 10, 11, 12 tháng Giêng âm lịch. Người dân Triều Khúc, Thanh Trì, Hà Nội tổ chức lễ hội tưởng nhớ vị anh hùng dân tộc Bô Cai Đại Vương Phùng Hưng. Làng Triều Khúc là địa điểm Phùng Hưng - Bô Cai Đại Vương huấn luyện quân sĩ để chiến đấu chống quân giặc phong kiến phương Bắc nhà Đường ở Trung Quốc và đã chiến thắng.

Phần lễ gồm lễ dâng hương, đánh trống khai hội. Phần hội có các trò chơi dân gian và những hoạt động văn hóa thể chất như Kéo co, đấu Vật, Cờ Người. Nhiều thanh niên địa phương và du khách xa, gần tham gia các hoạt động này rất sôi nổi.

Lễ hội Triều Khúc, Thanh Trì, Hà Nội đã được Nhà nước công nhận là di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia. Lãnh đạo và dân chúng địa phương rất phấn khởi. Lễ hội Triều Khúc ngày càng được tổ chức trang nghiêm, phong phú và sôi nổi.

10. Văn hóa thể chất trong lễ hội mùa Xuân ở làng Bạch Hạc, Phú Thọ. Lễ hội ở làng Bạch Hạc, Phú Thọ tổ chức vào những ngày mùng 3, 4 và mùng 5 tháng Giêng âm lịch. Làng Bạch Hạc rất rộng, trước kia là kinh đô của nước Văn Lang thời Hùng Vương. Phần lễ có dâng hương, cúng, rất đông du khách gần, xa tham gia. Phần hội có nhiều trò chơi dân gian, chủ yếu là các hoạt động văn hóa thể chất. Văn hóa thể chất trong Lễ hội làng Bạch Hạc gồm có các hoạt động như Tung còn, Cướp cầu, Bơi chải, Cờ Người, đấu Vật. Dân địa phương và du khách tham quan các hoạt động này rất đông đảo, họ cổ vũ sôi nổi.

Mùa Xuân ở Việt Nam có 31 lễ hội, trên đây là những lễ hội diễn ra các hoạt động văn hóa thể chất sôi nổi ở Miền Bắc. Rất đông nhân dân địa phương và ở các tỉnh, thành phố nước ta đến tham quan. Có những lễ hội được nhiều du khách nước ngoài đến tham quan, họ rất vui và ca ngợi lễ hội ở Việt Nam.

1. Đặng Văn Dũng

Chúc mừng năm mới 2024

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

4. Gia Linh

06 sự kiện tiêu biểu năm 2023 của Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

8. Trương Quốc Uyên

Văn hóa thể chất trong các lễ hội mùa xuân ở Việt Nam

11. Nguyễn Văn Phúc

Phương hướng nhiệm vụ trọng tâm phát triển Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh năm 2024

13. Trần Trung

Định hướng hoạt động đào tạo và hợp tác quốc tế của Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh năm 2024

15. Đặng Văn Dũng; Đinh Quang Ngọc

Định hướng hoạt động khoa học và công nghệ của Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh năm 2024

19. Đặng Hoài An

Mục tiêu và định hướng công tác đào tạo vận động viên tại Trung tâm Đào tạo vận động viên Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh năm 2024

22. Trương Anh Tuấn

Cần quan tâm giáo dục vận động viên trẻ

25. Vũ Trọng Lợi

Đảm bảo chất lượng dịch vụ hàng đầu

BÀI BÁO KHOA HỌC

29. Đỗ Hữu Trường; Nguyễn Thị Thu Quyết; Nguyễn Thị Dung

Thực trạng phát triển các môn thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ

35. Đinh Quang Ngọc

Tiêu chí đánh giá môi trường văn hóa và xây dựng môi trường văn hóa ở các cơ sở tập luyện thể thao tại Việt Nam

40. Lê Trí Trường; Phạm Tuấn Hiệp; Phạm Bá Dũng; Nguyễn Thúy Sinh; Ngô Thanh Huyền

Thực trạng và xu thế nghiên cứu về nhận dạng và phân tích chuyển động thể thao ở Việt Nam

44. Vũ Chung Thủy; Mai Thị Bích Ngọc

Giải pháp nâng cao chất lượng bài viết đăng trên Tạp chí Khoa học Đào tạo và Huấn luyện thể thao

49. Nguyễn Ngọc Minh

Thực trạng việc sử dụng trò chơi dân gian trong học phần Giáo dục thể chất tại Đại học Quốc gia Hà Nội

55. Nguyễn Lê Huy; Nguyễn Xuân Hoàng

Một số giải pháp tăng cường hợp tác với doanh nghiệp nhằm nâng cao hiệu quả đào tạo cử nhân Thể dục thể thao chuyên ngành Golf Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

TIN TỨC - SỰ KIỆN VÀ NHÂN VẬT

60. Đỗ Hữu Trường

Công đoàn Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh phát huy kết quả thực hiện nhiệm vụ năm 2023 và triển khai nhiệm vụ năm 2024 - Từng bước hoàn thành mục tiêu Nghị quyết Đại hội đại biểu Công đoàn khóa XXV, nhiệm kỳ 2023-2028

64. Lê Thị Tuyết Thương

Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh bảo vệ thành công 03 đề tài khoa học và công nghệ cấp bộ năm 2023

67. Lương Văn Tùng

Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh xác lập kỷ lục Việt Nam với “giải đấu toàn quốc kết hợp các bộ môn thể thao điện tử và thể chất số đầu tiên ở Việt Nam”

69. Phạm Tuấn Dũng

Bài tập giãn cơ cho nhóm cơ tay vai

72. Tổng hợp các bài báo đăng trên Tạp chí Khoa học Đào tạo và Huấn luyện thể thao năm 2023

80. Thẻ lệ viết và gửi bài.

1. Dang Van Dung

Happy New Year 2024

THEORY AND PRACTICE OF SPORTS

4. Gia Linh

06 outstanding event in 2023 of Bac Ninh Sports University

8. Truong Quoc Uyen

Physical culture in spring festivals in Vietnam

11. Nguyen Van Phuc

Orientation and key tasks for the development of Bac Ninh Sport University in 2024

13. Tran Trung

Orientation of training activities and international cooperation of Bac Ninh Sport University in 2024

15. Dang Van Dung; Dinh Quang Ngoc

Orientation of science and technology activities of Bac Ninh Sport University in 2024

19. Dang Hoai An

Objectives and orientation of athlete training at the Athlete Training Center of Bac Ninh Sport University in 2024

22. Truong Anh Tuan

Needing to care about education young athlete

25. Vu Trong Loi

Ensuring top service quality

ARTICLES

29. Do Huu Truong; Nguyen Thi Thu Quyet; Nguyen Thi Dung

Current status of adventure sports development in the Northern midlands and mountains

35. Dinh Quang Ngoc

Criteria for evaluating the cultural environment and building a cultural environment in sports facilities in Vietnam

40. Le Tri Truong; Pham Tuan Hiep; Pham Ba Dung; Nguyen Thuy Sinh; Ngo Thanh Huyen

Current status and trends in research on recognition and analysis of sports movements in Vietnam

44. Vu Chung Thuy; Mai Thi Bich Ngoc

Solutions to improve the quality of articles published in the Journal of Scientific training and Sports coaching

49. Nguyen Ngoc Minh

Current status of using folk games in physical education courses at Hanoi National University

55. Nguyen Le Huy; Nguyen Xuan Huong

Some solutions to enhance cooperation with businesses to improve the effectiveness of training for Bachelor of Physical Education and Sports majoring in Golf at Bac Ninh Sport Univervstiy

NEWS - EVENTS AND PEOPLE

60. Do Huu Truong

Bac Ninh Sport University Trade Union promotes the results of implementing tasks in 2023 and implementing tasks in 2024 - Gradually complete the goal of the resolution of the XXV, trade union congress for the 2023-2028 term

64. Le Thi Tuyet Thuong

Bac Ninh Sport University successfully defended 03 ministerial-level science and technology projects in 2023

67. Luong Van Tung

Bac Ninh Sport University set a Vietnamese record with "the first national tournament combining electronic sports and digital physical sports in Vietnam"

69. Pham Tuan Dung

Stretching exercises for the arm and shoulder muscles

72. Summary of articles published in the Journal of Scientific Training and Sports Coaching in 2023

80. Rules of writing and posting.

Tạp chí KHOA HỌC

ĐÀO TẠO VÀ HUẤN LUYỆN THỂ THAO

JOURNAL OF SCIENTIFIC TRAINING AND SPORTS COACHING

Ministry of Culture, Sports and Tourism - Bac Ninh Sport University

Trường Đại học Thể dục Thể thao Bắc Ninh - Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch

ISSN 1859-4417

**Số 1 -2024
(80)**

